

24/12/20

34211 स्त्री द्वितीय वर्ष, विषय - व्याकरण
मन्य निरुद्धा-त मो मु नी (अधादि भाषा)

- 1- क्रीणाति - क्रीयातोर्लट्, लट्स्थाने तिप्सन्नि इति स्त्रेण प्रत्यये अउवन्ध लोपे, सावधातुमसंज्ञायाम्, शिप प्रवाध्य अधादिभ्यः 2ना इति स्त्रेण 2ना प्रत्यये अउवन्ध लोपे, अट् कुल्वाड् नुम् वावापेपि इति णत्वे क्रीणाति इति सिद्धम्।
- 2- क्रीणीतः - क्रीयातोर्लट्, लट्स्थाने तिप्सन्नि इति स्त्रेण तस्य प्रत्यये अउवन्ध लोपे। सावधातुमसंज्ञायाम्, शिप प्रवाध्य अधादिभ्यः 2ना इति स्त्रेण 2ना प्रत्यये अउवन्ध लोपे। क्रीणीतस्य इति 2नायां इदमद्ये इति स्त्रेण 2ना आमात्मस्थाने इत्वं अडव्यवापेपि णत्वे, साम्येण लिखते क्रीणीतः इति सिद्धम्।
- 3- क्रीणात - क्रीयातोर्लट्, लट्स्थाने तिप्सन्नि इति स्त्रेण लि प्रत्यये षोडशः इति लमात्मस्थाने अन्तरे 2ना। सावधातुमसंज्ञायाम्, शिप प्रवाध्य अधादिभ्यः 2ना इति 2ना प्रत्यये, अउवन्ध लोपे। 2नाभ्यस्तपोरातः इति स्त्रेण 2ना प्रत्ययस्य आमात्लोपे, अडव्यवापेपि इति णत्वे क्रीणात इति सिद्धम्।
- 4- क्रीणीते - क्रीयातोर्लट्, लट्स्थाने तिप्सन्नि इति स्त्रेण त प्रत्यये सावधातुमसंज्ञायाम्, शिप प्रवाध्य अधादिभ्यः 2ना इति स्त्रेण 2ना प्रत्यये। अनुवन्ध लोपे। इदमद्योः इति स्त्रेण 2ना आमात्मस्थाने इत्वं अडव्यवापेपि णत्वे। टित्वात्सन्ने पदानां टरे इति स्त्रेण टरे इत्वे क्रीणीते इति सिद्धम्।
- 5- क्रीणाते - क्रीयातोर्लट्, लट्स्थाने तिप्सन्नि इति स्त्रेण आताम् प्रत्यये सावधातुमसंज्ञायाम्, शिप प्रवाध्य अधादिभ्यः 2ना इति स्त्रेण 2ना प्रत्यये अउवन्ध लोपे। 2नाभ्यस्तपोरातः इति स्त्रेण 2ना आमात्लोपे। टरेण सते क्रीणे अडव्यवापेपि णत्वे क्रीणाते इति सिद्धम्।

अमलनाथमिश्र
रुलो प्रो. व्याकरण
310 30 सं. म. पि.
मुलसिता प्रो. भाषा

24/12/20

शास्त्रेण तात्पर्यं स्थापयति - पूर्व संयोगो विप्रयोगश्च इति
इति शक्तिमाया संयोगादीनां शक्तिनिष्ठा मन्त्राणां, अतः तात्पर्यं नियममन्त्र
मपि तेषां शक्तौ भवेत्। एवञ्च शास्त्रेण शक्तिवर्णनादः सम्भवति, तात्पर्यं स्य
न मायावत्त्वमिति पूर्ववदन्त्याः शक्तयः। समाधानं तु इदं यत् अर्थ
इयं शक्तिः सर्वदा अस्ति, शक्त्या अर्थं कृत्वा शक्तिव्यक्तौ लोका भवति
मिन् अल्प तात्पर्यं शक्तिमन्त्रोऽस्तीति सर्वजनानां मनुष्याणां तात्पर्यस्योप
योगित्वं लोकाय। अतएव तात्पर्यं स्याद्देवत्वोपेः इति।

अमानवमिच्छ
एते प्रोक्तान्ते
शां० उ० सं० ग० सि० सु० लो०
प्राणीनां

18 - 1 दि० 9 - मे वा 4
20 - 1 " " 2

24/12/20

34211 स्त्री त्रितीय वर्ष, विषय व्याकरण
204 सिद्धांत मोंडरी, अर्थक गण:

1. आदा - वहीम आतोलेट, ललस्थाने रिपमलि इति स्त्रेण रिप प्रथमे, अउ
वन्व लोपे, लुटः प्रथमस्य 510 रसः इति स्त्रेण रिपस्थाने 510 री
स्त्रास्त्री लु लुटः इति स्त्रेण तस्मी प्रथमे इत्ये सावध्यात् अलयात्
लेलोपः मीमा इति 521 मा नीनाति नीनेति इति इत्यपि च इति
स्त्रेण ईमा इत्ये स्थाने आत्वे आदा इति सिद्धम्।

2. सुनोति - सुभ आतोलेट ललस्थाने रिपमलि इति स्त्रेण
रिप प्रथमे, अउ वन्व लोपो साव धातुम संश्यात् 21 प्रवाद्य
अयादिभ्यः 21 इति स्त्रेण 21 प्राये रं प्रवाद्ये स्त्रेण सु-मु
स्त्रेण सु-मु सु-मु सु-मुः 212 इति स्त्रेण वा 21 प्रथमे
अउ वन्व लोपो साव धातुम संश्यात् साव धातुम संश्यात् आउ नयाः
इति सुणे सुनोति इति सिद्धम्।

3. सुनोति - सुभ आतोलेट ललस्थाने रिपमलि इति स्त्रेण
रिप प्रथमे अउ वन्व लोपो साव धातुम संश्यात् 21 प्रवाद्य
अयादिभ्यः 21 इति स्त्रेण 21 प्रथमे अउ वन्व लोपो
सुनोति इति सिद्धम्।

4. सुभ - सुभ आतोलेट ललस्थाने रिपमलि इति स्त्रेण
रिप प्रथमे अउ वन्व लोपो स्त्रेण सु-मु सु-मु स्त्रेण -- इति
इत्यादिना 21 प्रथमे पक्षे (अयादिभ्यः 21) स्त्रेण ना हि
इत्ये व स्थाने ना 21-4 इत्ये इलः 21ः 21 न 21 इति स्त्रेण
21 न जा 21। 21 इत्ये साव धातुम संश्यात् अपित्ये न 21 इत्ये
अ 21 इति इल उपधायाः - इति न लोपो। अ 21 इति इति
रिपस्थाने हि आ 21। अ 21 इति इति इति स्त्रेण इति
इति इति।

5. सुनीते - सुभ आतोलेट ललस्थाने रिपमलि इति स्त्रेण
प्रथमे, साव धातुम संश्यात् 21 प्रवाद्य अयादिभ्यः 21 इति
21 प्रथमे, अउ वन्व लोपो इति इत्येना इति (अयादिभ्यः 21)
स्त्रेण आत्मे स्थाने इत्ये, एव हीना इत्ये इति इति प्रो व्या न (0)
स्त्रेण उमा इत्ये स्थाने इत्ये। 21 इत्ये इति इति इति इति
सुनीते इति सिद्धम्।

अयादिभ्यः 21
इति प्रो व्या न (0)
21 इति इति इति
सुनोति प्रथमे